

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ (ΤΟΥ ΘΩΜΑ)

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

*Και αναφορά στο Ευαγγέλιο της Καινής Κυριακής
Αγίου Γρηγορίου Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης του Παλαμά*

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΛΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η 19 Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Υ 2015

- ✿ «Τὰ ἐγκαίνια τῆς (καθ' ἑβδομάδα ἀνακυκλουμένης) ἑορτῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως καὶ τοῦ ἀποστόλου θωμᾶ σωτήριος δμολογία».
- ✿ Παφνουτίου ἱερομάρτυρος, Φιλίππας μάρτυρος, Γεωργίου ἐπισκ. Πισιδίας τοῦ ὁμολογητοῦ. Τῶν ἐκ Σαμοθράκης 5 νεομαρτ. (1835).

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Και αναφορά στο Ευαγγέλιο της Καινῆς Κυριακῆς

Ἀγίου Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης του Παλαμά

(13^{ος}-14^{ος} αἰώνας, 1296 Κωνσταντινούπολη – 14 Νοεμβρίου 1359 Θεσσαλονίκη)

...λέγομε λοιπόν εμεῖς για ποιο λόγο ο Θεός ευλόγησε και αγίασε ἰδιατέρως αὐτήν, λαμβάνοντας αφορμές ἀπό τους ἰδίους τούς λόγους του Μωσέως. Διότι λέγει, «κατέπαυσε ο Θεός την εβδόμη ἡμέρα ἀπό όλα τα ἔργα του που ἐξετέλεσε». Ἐπειτα προσθέτοντας, ὅτι «και ευλόγησε ο Θεός την ἡμέρα την εβδόμη και την αγίασε», αναφέρει ευθύς ἀμέσως και την αἰτία της ευλογίας, λέγοντας πάλι αὐτό το ἴδιο, ὅτι «κατ' αὐτήν κατέπαυσε ο Θεός ἀπό όλα τα ἔργα του τα οποία ἄρχισε να εκτελή». Ἐπομένως υπάρχουν ἔργα του Θεοῦ που οὔτε ἄρχισε να εκτελή οὔτε ἔπαυσε να εκτελή, ὅπως ο ἴδιος ο Κύριος μᾶς ἀπεκάλυψε λέγοντας, «ο Πατήρ μου ἐργάζεται ἐως τώρα, κι' ἐγώ ἐργάζομαι» (Ιω. 5, 17)...

Βλέπεις το ἀκατάπαυστο ἔργο. Ἐπειτα λαμβάνοντας στο νου τους λόγους (...) της διδασκαλίας του Πνεύματος και ἐμμελετώντας τους και προκρίνοντάς τους με το λογικό της ψυχῆς ἀπό κάθε ἐμπαθή και γήινο λογισμό και ρυθμίζοντας με αὐτούς τον βίο σου προς την σωτηρία, θα ἔχης και συ ἔργο στην καρδιά σου την ἀλήθεια και την κρίσι, κατὰ τον ψαλμωδὸ προφήτη, λέγοντας την ἀλήθεια (Ψαλμ. 14, 2). Ἀν δε ἀπομακρύνῃς τον νου σου ἀπό κάθε λογισμό, ἔστω και ἀγαθόν, και τον στρέψῃς ὅλον προς τον εαυτόν του με ἐπίμονη προσοχή και ἀδιάλειπτη προσευχή, *πραγματικὰ εἰσήλθες κι' εσύ σὴν θεία κατὰπαυσι κι' ἐπέτυχες τὴν εὐλογία κατὰ τὴν εβδόμη*, βλέποντας ο ἴδιος τον εαυτό σου και διὰ του εαυτοῦ σου ἀνυ-

Κυριακῆ του Ἀντίπαρχα (του Θωμᾶ)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ιωάν. κ' 19 - 31)

Θύσης οφίας, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ Μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ Μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον. Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. Θωμᾶς δὲ εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι Μαθηταὶ· Ἐωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

ψούμενος προς την θεοπτία· διότι το τέλος της προσευχής, λέγει, είναι η αρπαγή προς τον Κύριο. Αυτό είναι το ένα αἴτιο της ευλοίας κατά τῆν εβδόμῃ ἡμέρα, το οποίο δεικνύοντας και ο Μωυσής παρήγγειλε να τῆρῆται ἀρῖα κατὰ τῆν εβδόμῃ, ἀλλά μόνο ἀπὸ τα ἔργα που βοηθοῦν το σῶμα, ἐνὼ ως προς κατὰλλῃλα ἴα τῆν ψυχῆ σαρκῆ εινε ερέτεια.

Ἄλλο αἴτιο εἶναι ὅτι, αὐτὸς που συνέστησε το σύμπαν σε ἕξι ἡμέρες, προέβλεπε καὶ τὴν ἐκτροπὴ τοῦ ἀνθρώπου προς το χειρότερο καὶ τὴν ἐξ αἰτίας αὐτῆς στροφὴ προς τὴ γῆ καὶ τὴν καταστροφὴ ἕως τὸν ἄδη καὶ τὴν κάθειρξι σ' αὐτόν, τὴν παλαιώσει καὶ ἀχρήστευσι ὅλου τοῦ κόσμου τούτου για τὸν ἀνθρώπο, ἀλλὰ καὶ τὸν μελλοντικό ἀνακαινισμό τούτου διὰ τῆς ἀναστάσεως Του. Αὐτὴ

Κυριακὴ τοῦ Ἀντίπαρχα (τοῦ Θωμά)

δε η ανακαινίσις ενεργήθηκε κατὰ τῶν κατὰβασι Του ενανθρωπώσαντος Θεοῦ οὖν ἀδὴ διὰ τοῦ θανάτου και τῶν ἐκεῖ μαρτυρουμένων ἀνάκλησι τῶν ψυχῶν ἀπὸ αὐτῶν το Σάββατο· και αὐτό λοιπόν προέβλεπε το ἔργο της εβδόμης η-μέρας, και γι' αὐτό ευλόγως αὐτὴν μόνο ἀξίωσε της ευλογίας αὐ-τής. Ἀλλὰ προετοιμάσθηκε μεν τούτο ἀδήλως κατὰ την εβδόμη ημέ-ρα, δηλαδή το Σάββατο, εβάνηκε δε κι' ἐκτελέσθηκε το ὅλο καθαρῶς, με ἀνά-κλησι και τοῦ σώματος οὖν ἀφθαρσία, κατὰ τῶν οὐδὸν ἡμέρα διὰ τῆς δεσποτικῆς ἀνα-εἰσόδου, γι' αὐτό αὐτὴ ονομάζεται ἀπὸ ἐμᾶς καταλλήλως Κυριακή. Ὡστε ὅ,τι εἶναι η Παρασκευὴ ἀπέναντι στο Σάββατο, τούτο εἶναι ὡς προς την Κυριακή το Σάββατο, διότι υπερέχει αὐτοῦ σαφῶς· ὅσο η τελειότης και η ἀλήθεια υπερέχουν ἀπὸ την ἀρχὴ και τον τύπο και την σκιά, ὅσο ὑπεροχὴ και ιεροσύνη ἔχει η Κυριακὴ ἐξ αἰτίας τοῦ ὑ-περευλογημένου τέλους κατ' αὐτὴν και της ἐπιζομένης κατ' αυ-τὴν κοινῆς ἀναστάσεως ὅλων, την τελεία εἴσοδο των ἀξίων στη θεία κατάπαυσι και την ἀναστοιχείωσι ὅλου του κόσμου...

Ὡστε και αὐτὸς ετίμησε ἔτσι την εβδόμη, διότι ὁδηγεῖ στην ογδὴ την πραγματικὰ τιμία. Και, ὅπως ο δοσμένος δι' αυ-τοῦ νόμος εἶναι τίμιος, ἀπλῶς ὡς εισηγητὴς στον Χριστό, ἔτσι και η εβδόμη εἶναι τιμία διότι εἰσάγει στην ογδὴ, κατὰ την ὁποία ἐγένε η ἀνάστασις του Κυρίου, σαν να εἶναι και αὐτὴ ογδὴ. Καθὼς δη-λαδή μετὰ την εβδόμη ἀριθμεῖται η ογδὴ ἡμέρα, ἔτσι ἐξετάζο-ντας θα εὔρης, μετὰ την εβδόμη των ἀναστάσεων νεκρῶν ἀπὸ ἀ-νέκαθεν, ὅτι ογδὴ εἶναι η ἀνάστασις του Κυρίου, ὄχι μόνο διότι ἐτελέσθηκε την ογδὴ ἡμέρα, ἀλλὰ και διότι αὐτὴ εἶναι η ογδὴ στον ἀριθμὸ ὡς προς ἐκείνες που συνέβηκαν πριν ἀπὸ αὐτὴν, η ἴ-δια δε και πρώτη ὡς προς την ἐπιζομένη ἀνάστασι ὅλων των πι-στῶν στο Χριστό ἢ ἐξανάστασι, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ο Χριστὸς ἀ-νυμνεῖται ὡς ἀπαρχὴ των κοιμημένων και πρωτότοκος των νε-κρῶν (Α' Κορ. 15, 20. Ἀποκ. 1, 5). Κατὰ τον ἴδιο δε τρόπο η Κυ-ριακὴ ἡμέρα δεν εἶναι μόνο ογδὴ ἀπὸ τις ἀριθμούμενες πριν ἀπὸ αὐτὴν, ἀλλὰ και πρώτη των ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴν, ὡστε αὐτὴ να εἶναι ἐκ περιτροπῆς ἐκείνη # ἴδια, # καινή και πρῶτὴ ὅλων των ἡμερῶν, την ὁποία ἐμεῖς μεν καλοῦμε Κυριακή, ο δε Μωυσῆς ὠνόμασε ὄχι 'πρῶτὴ' ἀλλὰ «μία», ὡς ὑπερυψωμένη ἀπὸ τις ἄλλες και ὡς προοίμιο της

Κυριακὴ του Ἀντίπαρχα (του Θωμά)

μιας και ανέσπερης ημέρας του μέλλοντος αιώνας.

Θ' αντιληφθής δε καλύτερα τῆν *υπεροχή* τῆς Κυριακῆς ἀπέναντι στις ἄλλες εορτάσιμες ἡμέρες και ἀπό το εἶξῃ. Κάθε ἄλλη εορτάσιμη ἡμέρα το ἔτος φέρει μόνο μια φορά, ἐνῶ την Κυριακή μᾶς την επαναφέρει και ο κάθε μήνας μόνος του τέσσερις φορές· ἔτσι αὐτή με την τόσο συχνή ἐπάνοδο μᾶς καθιστά ὅλο το ἔτος της ἀληθινῆς ἀφέσεως, ἔτος εὐπρόσδεκτο ἀπό τον Κύριο. Γι' αὐτό και ο Κύριος διδάσκοντάς μας να την εορτάζουμε ἐμπράκτως με το πέρασμα κάθε εβδομάδος ἡμερῶν, ἐμφανίσθηκε πρῶτα στους μαθητάς σε οἰκία, ἐνῶ ἀπουσίαζε ο Θωμάς, και παρουσίασε τον εαυτό του ζωντανόν, τους πρόσφερε την εἰρήνη...

Βλέπετε ὅτι Κυριακή συνέβηκαν και η συνάθροισις των μαθητῶν του Χριστοῦ και ο ἐρχομός του Κυρίου προς αὐτούς; Διότι Κυριακή ἦταν, ὅταν για πρώτη φορά ἦλθε σε συνάθροισί τους, και μετὰ οκτῶ ἡμέρες πάλι Κυριακή ἐρχεται σε σύναξί τους. Εκείνες τις συνάξεις *εἰκονίζει* διαρκῶς η Ἐκκλησία του Χριστοῦ με το να ἐπιτελή *κυρίως κατὰ* Κυριακή τις συνάξεις, ὅπου κι' εμεῖς εὐρισκόμαστε ἀνάμεσά σας και κηρύττομε δημοσίᾳ τα χρήσιμα για την σωτηρία και οδηγούμε προς την εὐσέβεια και τον εὐσεβή βίον.

(Γρηγορίου Παλάμᾳ Ἔργα 9, σελ. 493 - 495, 499 - 501, 503 - 505, 507, ἐκδ. οἶκος «Το Βυζάντιον», Θεσ/νίκη, Ἀπρίλιος 2004)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Τρίτη 21 Ἀπριλίου 2015, Ἅγιος Νεκτάριος Μαρκοπούλου 7:00π.μ.

Πέμπτη 23 Ἀπριλίου 2015, Ἅγιος Νικόλαος Μαρκοπούλου

& Ἅγιος Γεώργιος Βραυρώνας 7:00π.μ.

Σάββατο 25 Ἀπριλίου 2015, Ἅγιος Νικόλαος Μαρκοπούλου 7:00π.μ.

2) ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ ἉΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΡΑΥΡΩΝΑΣ

(*εὐτὸς του ἀρχαιολογικὸυ χώρου*)

Πέμπτη 23 Ἀπριλίου 2015, 7:00 π.μ. Ὁρθρος & Πανηγ. Θ. Λειτουργία.

3) ΔΙΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Δευτέρα 11 - Τρίτη 12 Μαΐου 2015 η Ἐνοριακή Φιλόπτωχος Ἀδελφότητα του Ναοῦ μας διοργανώνει **Διήμερη Προσκυνηματικὴ Ἐκδρομὴ στην Τήνο**. Ὁρα ἀναχώρησης 6:30 π.μ. της Δευτέρας της 11^{ης} Μαΐου 2015 ἀπὸ τον Ἅγιο Νικόλαο. Τιμὴ εἰσιτηρίου 115 € (στην τιμὴ συμπεριλαμβάνονται μετακινήσεις, ξενοδοχεῖο και πρωινό). Πρωὶ της Τρίτης: **Ὁρθρος και Θ. Λειτουργία στην Παναγία**. Ἐπιστροφή το βράδυ της Τρίτης της 12^{ης} Μαΐου 2015.

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΑΙΑΣ Τ.Κ. 19003, ΤΗΛ. ΚΑΙ FAX: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmarke@yahoο.gr, ΙΕΤΟΣΕΒΑΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnimark.gr

Κυριακή του Ἀντίπασχα (του Θωμά)